LAUSUNTO DIGIVERKKOASETUSESTA

Kari Junttila, Erillisverkot

15.4.2026

Sisältö

- Toimintaympäristö
- Taajuudet
- Varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin
- Yleispalveluvelvoite
- Satelliittitietoliikenne
- Viranomaisten kriittinen viestintä
- Verkkoneutraliteetti
- Tietoturva
- Muista digitaaliverkkoasetusluonnoksen tuomista uudistuksista lyhyesti
- Yhteenveto

Toimintaympäristö

- Turvallisuusviranomaiset (poliisi-, pelastus-, sosiaali- ja terveys- sekä sotilasviranomaiset ja rajavartiolaitos) tarvitsevat luotettavia viestintäverkkoja kaikkialla maassa.
- Vasta toisena prioriteettina tulee verkkojen nopeus tai kapasiteetti.
- Viranomaisviestinnän tarvitsema infrastruktuuri on kokonaan Erillisverkkojen omistuksessa, hallinnassa ja operoima
  - Suojatilat, konesalit, runkoverkko, kuituverkot, mobiiliverkot, valvomot ja hallintakeskukset
- Laajakaistaan siirtymisen yhteydessä viranomaisilla ei ole enää omaa dedikoitua kapasiteettia/taajuuksia
  - On tärkeää että viranomaisten viestintä toimii luotettavasti myös kaikissa massatapahtumissa ja ruuhkatilanteissa

Taajuudet

- Toimilupakausien muuttuminen pidemmiksi ja siten ennakoitavammiksi on hyvä asia.
- Nykyisten toimilupien tullessa ensi vuosikymmenellä päätökseen samaa aikaan, kun uusita päätetään saattaa vaikuttaa negatiivisesti investointeihin
- Viranomaiset tarvitsevat myös jatkossa omia dedikoituja taajuuksia (<1GHz) ja riittävästi kapasiteettia (10MHz) lakisääteisten tehtävien suorittamiseksi
- Huomioitava kansalliset intressit viranomaistoiminnan varmistamisessa
- Sovitettava yhteen European Critical Communication System(EUCCS) tarpeiden kanssa
- IRIS^2:lle tulee varmistaa 3GPP:n harmonisoima taajuus (~2GHz) koko Euroopan alueelle Direct to Device (Handheld) palvelua varten.

Varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin

- Asetusluonnoksessa asetettava mobiiliverkkojen laadun ja saatavuuden vähimmäistaso on hyvä kansalaisten näkökulmasta
- Toimintavarmuudelle esimerkiksi sähkökatkojen yhteydessä tulisi asettaa tiukemmat yhtenäiset kriteerit koko EU:n alueella
- Verkkojen kattavuudelle tukisi myös olla selkeämmät kriteerit
- Väestön keskittyminen taajamiin vähentää kaupallisia intressejä tarjota parempia palveluita syrjäseuduille
- Viranomaistoiminnan mahdollistavien viestintäratkaisujen tulee toimia luotettavasti kaikkialla ja kaikissa häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa

Yleispalveluvelvoite

- Yleispalveluvelvoitteen tason määrittelyn jääminen kansalliseksi ratkaisuksi on hyvä asia
- Mahdollisuus huomioida Suomen alhainen väestötiheys taajamien ulkopuolella
- Ei huomioi riittävästi viranomaistoimintaan liittyvän kriittisen viestinnän ja digitalisaation tarpeita

Satelliittitietoliikenne

- Matalan kiertoradan (LEO) tietoliikennesatelliittijärjestelmien kehitys on viime-vuosien aikana ollut nopeaa
- LEO- satelliittien laajakaistapalvelut eivät korvaa maanpäällisten mobiiliverkkojen ja kiinteiden verkkojen tietoliikennepalveluita
- Infrastructure for Resilience, Interconnectivity and Security by Satellite (IRIS^2) toimii varaverkkona
- IRIS^2 palveluiden saatavuus turvattava korkeilla leveysasteilla
- Yhteistyö muiden pohjoismaiden kanssa tärkeää, jotta saamme IRIS^2 satelliittien maa-asemia ja liityntäpisteitä pohjoismaihin koska emme voi turvautua merikaapeleihin
- NTN (”mobiiliverkko avaruudessa”) tarvitsee 3GPP harmonisoiman yhtenäisen taajuuasalueen Eurooppaan

Viranomaisten kriittinen viestintä

- Viranomaisilla on ollut tähän asti viranomaisradioverkko VIRVE johon ei vaikuta kaupallisten verkkojen ruuhkatilanteet
- Siirtymä on käynnissä Virve 2 verkkoon, joka käyttää samoja tukiasemia kuluttajien kanssa
- SVPL 250§ on säädetty viranomaisten etuoikeustoiminteista ja kansallisesta roamingista
- Tarvitaan kansallista sääntelyä myös jatkossa
- EUCCS tulee mahdollistamaan viranomaisten liikkuvuuden EUn ja Schengen alueella, Single Passport voisi tarjota yhden verkon palvelut koko alueelle poistaen verkonvaihdosta aiheutuvat katkokset.

Verkkoneutraliteetti

- On keskeisenä tietoverkkopalveluiden tarjoamisen perusperiaatteena on kannatettavaa.
- Viranomaisten yhteisten tieto- ja viestintäteknisten palveluiden saatavuus tulee taata kaikissa olosuhteissa.
- Viranomaisten etuoikeustoiminteiden kirjaaminen digitaaliverkkoasetukseen olisi järkevää koko EU:n tasolla
- Esimerkiksi uusien mobiiliteknologioiden myötä pitää tarvittaessa pystyä alta purkamaan yksittäisten tilaajien lisäksi verkon viipaleita

Tietoturva

- Maanpuolustuksen tarpeisiin rakennettujen verkkojen sekä keskeisesti varautumiseen liittyvät tiedot tulee säilyttää kansallisesti eikä niitä tule jakaa
- Varautuminen ja reagointi kyberuhkiin ja hyökkäyksiin on kuitenkin syytä esityksen mukaisesti tehdä yhteisesti
- Koordinaatiossa tulee tunnistaa ”erillisverkko –toimijat (viranomaisoperaattorit)

Muista digitaaliverkkoasetusluonnoksen tuomista uudistuksista lyhyesti

- Suomi ja pohjoismaat ovat tietoliikenteen kannalta ”saari” verrattuna muuhun Eurooppaan
- Erillisverkot on jo toteuttanut kuparista kuituun siirtymän
- Erillisverkot tukee EU-Alert järjestelmän käyttöönottoa Suomessa

Yhteenveto

- Sääntely on oikean suuntaista, mutta siinä ei välttämättä huomioida turvallisuusviranomaisten tarpeita riittävästi
- Suomessa varautumisen taso jää viranomaisten tarpeisiin nähden vaatimattomaksi, jos sitä verrataan naapurimaihin
- Tarve jatkossakin vahvistaa verkkoja kansallisin toimenpitein ja turvata viranomaisille omat tietoliikennepalvelut korkeammilla varautumisen ja turvallisuuden vaatimuksilla
- Samalla turvataan kansalaisille suunnattujen palveluiden saatavuus myös häiriötilanteissa ja erityisesti syrjäseuduilla, jotka ovat erityisen alttiita häiriöille.
- IRIS^2 palveluiden saatavuus korkeilla leveysasteilla on varmistettava
- Komissiossa valmisteilla oleva EUCCS laki tulee asettamaan kovempia vaatimuksia viranomaisviestintään käytettäville kaupallisille mobiiliverkoille.